

2022-01-13 Nr. 02

LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Neįgaliųjų reikalų departamentui prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

**DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 22-60 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS 2000 M. RUGPJŪČIO 16 D. NUTARIMO NR. 927 □DĖL
VALSTYBĖS PREMIJŲ UŽ PASIEKTUS AUKŠTO MEISTRIŠKUMO SPORTO
LAIMĖJIMUS SPORTININKAMS IR JŲ TRENERIAMS DYDŽIŲ NUSTATYMO
IR VALSTYBĖS PREMIJŲ UŽ PASIEKTUS AUKŠTO MEISTRIŠKUMO
SPORTO LAIMĖJIMUS SPORTININKAMS IR JŲ TRENERIAMS SKYRIMO IR
MOKĖJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO‘ PAKEITIMO"**

Informuojame, kad pagal dabar galiojantį Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 30 d. nutarimą Nr. 455 „Dėl didelio meistriškumo sportininkų ir kitų rinktinės narių skatinimo“ Lietuvos paralimpinės rinktinės nariai, iškovoję prizines vietas Paralimpinėse žaidynėse, Pasaulio ir Europos čempionatuose, skatinami premijomis, kurios yra net iki septynių (7) kartų mažesnės už olimpinės rinktinės sportininkų, iškovojuusių prizines vietas Olimpinėse žaidynėse, Pasaulio ir Europos čempionatuose, gaunamas premijas.

2021 m. rugpjūčio 24 – rugsėjo 5 d. vykusiose Tokijo paralimpinėse žaidynėse Lietuvos sportininkai su negalia mūsų šaliai iškovojo tris (3) bronzos medalius.

2021 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino vienkartinį premijų dydžių padidinimą du (2) kartus pagal 2019 m. balandžio 30 d. LRV nutarime Nr. 455 „Dėl didelio meistriškumo sportininkų ir kitų rinktinės narių skatinimo“ įtvirtintus dydžius, sportininkams ir jų treneriams, iškovojuusiems teisę į premijas už pasiektus sportinius rezultatus 2021 m. Tokijo paralimpinėse žaidynėse.

Lietuvos paralimpinis komitetas susipažino su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos teikiamu minėto nutarimo pakeitimo projektu ir griežtai nesutinka su projekte išdėstytais nuostatomis, kurios pažeidžia 2010 m. LR Seimo ratifikuotos „Neįgaliųjų teisių konvencijos“ nuostatas, LR Sporto įstatyme numatytą lygiateisiškumo principą.

Pateikiame argumentus ir siūlomą teikiamo nutarimo projekto naują redakciją:

- LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtame teisės akto pakeitimo projekto lydraštyje nėra išsamiai išnagrinėtos sportininkų su negalia žaidynių ir čempionatų organizavimo, atrankos, kvotų šalims sistemos.
 - Neatsižvelgta, kad Paralimpinėse žaidynėse yra taikoma ne tik kvotų šalims sistema, bet taip pat ir atrankos sistema į žaidynes (Pvz. 2021 m. Tokijo paralimpinių žaidynių lengvosios atletikos sporto šakos normatyvus įvykdė dvylika (12) sportininkų su negalia iš Lietuvos, tačiau dėl taikomos kvotų šalims sistemos, į žaidynes pateko tik trys (3) sportininkai).
 - Neatsižvelgta į Olimpinėse žaidynėse, Paralimpinėse žaidynėse ir Kurčiųjų žaidynėse dalyvaujančių valstybių skaičių (pvz. 2021 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse dalyvavo 205 valstybių atletai, 2021 m. Tokijo paralimpinėse žaidynėse dalyvavo 162 valstybių atletai, o kurčiųjų paskutinėse žaidynėse dalyvavo 97 šalių sportininkai).
- 2010 m. LR Seimas ratifikavo „Neįgaliųjų teisių konvenciją“ ir prisiėmė įsipareigojimus, kad asmenų su negalia teisės būtų nepažeidžiamos visose gyvenimo srityse. 2022 m. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtame teisės akto pakeitimo projekte, nėra užtikrinamos konvencijoje įtvirtintos nuostatos, nes Pasaulio, Europos čempionatuose premijų dydžiai tarp olimpinių ir paralimpinių sporto šakų lieka 7,7 karto skirtumas.
- Sistema, kai sportininkai su negalia gauna net septynis kartus mažesnes premijas, o Paralimpinių žaidynių, pasaulio ir Europos čempionatų medaliai vertinami skirtingai nei Olimpinių, yra diskriminacinė, mažinanti sportininkų motyvaciją. Aukšto meistriškumo sportininkai su negalia yra neįvertinti, tai apsunkina jaunų ir aukštus rezultatus galinčių pasiekti žmonių pritraukimą į profesionalų sportą.
- Bent iš dalies naikinant diskriminaciją (mažinant premijų skirtumus tarp olimpinių ir paralimpinių sporto šakų) didėtų teisingumo, lygybės jausmas visuomenėje. Sportininkai su negalia būtų vertinami teisingiau, tai prisidėtų prie žmonių su negalia sporto augimo šalyje. Šiuo metu situacija vis dar yra prasta – Statistikos departamento duomenimis, sportuoja mažiau kaip 3 proc. gyventojų su negalia. Ilgametė Lietuvos paralimpinio komiteto patirtis rodo, kad medalius laimintys, pavyzdžiu tapę sportininkai įkvepia negalią turinčiuosius sportuoti, siekti savo tikslų, tai prisideda prie bendros jų sveikatos, socialinės situacijos, tuo pačiu padeda siekti ir LR Vyriausybės programoje numatytų tikslų.

Prašome atsižvelgti į aukščiau išdėstytą informaciją ir įtvirtinti Lietuvos paralimpinio komiteto siūlomus LRV nutarimo pakeitimus: nustatyti, kad tiek už laimėjimus Paralimpinėse žaidynėse, tiek Pasaulio ir Europos čempionatuose aukšto meistriškumo sportininkai su negalia būtų premijuojami ne mažesnėmis kaip 50 proc. premijomis nei atstovaujantieji olimpinės sporto šakas Olimpinėse žaidynėse, Pasaulio ir Europos čempionatuose.

Siūlome pakeisti Valstybės premijų už pasiektus aukšto meistriško sporto laimėjimus sportininkams ir jų treneriams dydžius, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 30 d. nutarimą Nr. 455 „Dėl didelio meistriško sportininkų ir kitų rinktinės narių skatinimo“ ir minėto LR Vyriausybės nutarimo 2. punktą išdėstyti taip:

Eil. Nr.	Aukšto meistriško sporto varžybų pavadinimas	Iškovota vieta ir valstybės premijos dydis (bazinės socialinės išmokos dydžiai)							
		pirmoji	antroji	trečioji	ketvirtoji	penktoji	šeštoji	septintoji	aštuntoji
2.	Į olimpinių žaidynių programą neįtrauktų rungčių, neįgalųjų ir studentų aukšto meistriško sporto varžybos								
2.1.	Pasaulio čempionatas, (pasaulio taurės finalinių varžybų, jeigu tos sporto šakos pasaulio suaugusiųjų čempionatai nevykdomi, o vietoj jų rengiamos tos sporto šakos pasaulio taurės finalinės varžybos), į kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio čempionatas, universiada	115	92	77	–	–	–	–	–
2.2.	Europos čempionatas (Europos taurės finalinių varžybų ar Europos žaidynių, jeigu tos sporto šakos Europos suaugusiųjų čempionatai nevykdomi, o vietoj jų rengiamos tos sporto šakos Europos taurės finalinės varžybos ar Europos žaidynės), į kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionatas	62	46	31	–	–	–	–	–

Eil. Nr.	Aukšto meistriskumo sporto varžybų pavadinimas	Iškovota vieta ir valstybės premijos dydis (bazinės socialinės išmokos dydžiai)							
		pirmoji	antroji	trečioji	ketvirtoji	penktoji	šeštoji	septintoji	aštuntoji
2.3.	Paralimpinės, kurčiųjų žaidynės	1 525	763	572	305	–	–	–	–
2.4.	I paralimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Pasaulio Čempionatas	305	191	115	-	-	-	-	-
2.5.	I paralimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos Čempionatas	153	78	58	-	-	-	-	-
2.6.	Specialiosios olimpiados žaidynės	46	31	16	–	–	–	–	–

Prezidentas

Mindaugas Bilius